

Но факультет менеджмента был создан, и сегодня университет вправе гордиться тем первым выпуском «инженеров-технологов-менеджеров» и «экономистов-коммерсантов».

Меня, по прошествии десятилетий, удивляет прозорливость Михаила Ивановича, его умение видеть и работать на перспективу, подбирать коллектив людей, готовых идеи воплощать в жизнь. Я благодарна ему за это.

А.В. Левченко, доц., руководитель УМП (*ХГУИТ, Харьков*)

МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ БЕЛЯЄВ – МІЙ УЧИТЕЛЬ

Перші мої стосунки з М.І. Беляєвим почалися зі студентського наукового гуртка. У 1975 році науково-дослідну роботу студентів очолювала А.І. Педенко – один із небагатьох докторів наук, що очолювала на той час наукове товариство студентів, а я був його головою від студентів.

Друге наше знайомство відбулось за бажанням тодішнього декана технологічного факультету – канд. фіз.-мат. наук, доцента С.М. Шумілова.

Оскільки на той час я був єдиним, хто з цього інституту виборов ІІ місце в Республіканській олімпіаді з фізики серед студентів, то Станіслав Миколайович Шумілов вирішив, що я буду гідним учнем М.І. Беляєва. Але на той час у нас не було не лише своєї Ради із захисту кандидатських дисертацій, але й навіть своєї аспірантури (що важко уявити нинішнім аспірантам).

Після служби у лавах Радянської Армії, я чотири роки відпрацював секретарем комсомольської організації нашого інституту. Весь цей час ми тісно спілкувались з М.І. Беляєвим, бо на всі заходи молоді І.Г. Бережний (ректор інституту) завжди відправляв наймолодшого з проректорів – М.І. Беляєва.

Коли закінчилась моя робота в комсомолі, М.І. Беляєв запропонував мені вступити до аспірантури. На той час треба було їхати вступати до Одеського технологічного інституту харчової промисловості ім. М.В. Ломоносова, в якому за декілька років до того захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора технічних наук М.І. Беляєв і став у цьому інституті членом вченої ради. Моїм другим науковим керівником був друг О.І. Вишелеського – О.М. Мальський.

Перед тим, як запросити мене до аспірантури, М.І. Беляєв попередив, що працювати з О.М. Мальським важко, бо він вимагає такої ж віддачі від аспірантів, яку віддає сам.

Після співбесід з О.І. Черевком та П.Я. Коган я прийняв запрошення М.І. Беляєва. Почались важкі часи навчання.

Це вже легенда, що М.І. Беляєв ніколи на мене не підвищував голос, але О.І. Черевко був свідком того, що мене тричі відрахували з аспірантури, як такого що не має право займати це місце. Але після закінчення аспірантури М.І. Беляєв казав, що це єдиний аспірант, який не надавав йому неприємностей. Але це вже була школа О.І. Черевка.

У М.І. Беляєва була феноменальна пам'ять, все що він прочитав – він пам'ятав. Дуже добре він відчував нюанси російської мови. Кожне слово повинно було відповідати своєму значенню. Це була дуже серйозна школа роботи над науковими статтями та авторськими свідоцтвами.

У 1980-ті роки М.І. Беляєв почав працювати над створенням власної наукової школи. Саме в ці часи в ХІГХ почали проводитись Всесоюзні наукові конференції, на які запрошувались науковці з усіх терен нашої країни. Ми всі втрачали зір, поки вичитували статті наших колег, але М.І. Беляєв казав: «Ви нічого не розумієте! Ми зараз тримаємо руку на пульсі усіх наукових досліджень у нашій галузі. З тих пір я з великою вдячністю завжди читаю матеріали наших колег.

Беляєв М.І. завжди дуже велике значення приділяв роботі молодих учених зі студентами. Кожному аспіранту з самого початку надавалась можливість працювати зі студентами. Тим самим у нас були помічники, а у студентів реальні дипломні проекти. Вже в ті часи М.І. Беляєв завжди пропонував, щоб у кожному дипломному проекті була наукова частина, а також впровадження у практичну діяльність ресторанного господарства.

Коли після захисту дисертації та роботи у 23-й їдальні, де ми впроваджували наші наукові напрацювання, а я був першим, хто пройшов стажування у діючому підприємстві громадського харчування, мені довірив М.І. Беляєв працювати на кафедрі гігієни харчування та мікробіології. Через місяць він призначив мене проректором із виховної роботи, а ще через рік – заступником декана технологічного факультету.

Якось М.І. Беляєв викликав мене до себе в кабінет – із 1988 року він був ректором ХІГХ, та й запитав, як мені працюється на новій кафедрі. Я відповів, що працюється мені добре, але дуже нерозумні пішли студенти – не вміють робити висновки за зразками виконаних експериментів.

Беляєв М.І. дуже уважно подивився на мене, трохи поміркував, а потім запитав: «Шановний Вікторе Станіславовичу! А чи давно ви навчилися робити висновки з наукових досліджень?» Це був ще один урок, який надав мені М.І. Беляєв.

З тих пір я звук дуже помірковано ставитись до навчально-наукової роботи наших студентів і завжди підтримувати їхні найменші спроби зробити самостійні кроки.

Дякуючи моєму товаришу з навчання, зараз я працюю на новій ниві – надання другої вищої освіти тим людям, які цього бажають. На цій ниві дуже важливими є ті навички, які надав мені мій Учитель – М.І. Беляєв.

В.С. Артеменко, канд. техн. наук, проф., директор
Інституту післядипломної бізнес-освіти (*ХДУХТ, Харків*)

АКТУАЛІЗАЦІЯ НАУКОВИХ РОЗРОБОК ПРОФЕСОРА М.І. БЕЛЯЄВА

Наукова думка жива до тих пір, поки живі наукові школи. А живуть школи тому, що залишилися учні, не зруйновані традиції, збереглася пам'ять про Михайла Івановича Беляєва, який заснував наукову школу і високо підняв планку досліджень і вимог. На мою думку, одним із важливих завдань його наукової діяльності було створення гідної зміни, здатної розвивати, удосконалювати ідеї свого вчителя і закріплювати їх у практиці. Завдяки своїй природній обдарованості, цілеспрямованості, титанічній працездатності, ерудованості, любові до науки та відданості їй професор Михайло Іванович Беляєв зібрав навколо себе колектив однодумців та послідовників, які згодом і заснували безцінне багатство вченого – наукову школу. Вчений, який сформувався в науковій школі професора М.І. Беляєва і увібрав її традиції, вимоги, наукову етику, апріорі повинен задавати такий рівень досліджень, який веде до розвитку, до нового, а не до повторення досягнутого.

Одним із напрямів наукової діяльності, якому М.І. Беляєв приділяв велику увагу, був націлений на розробку та впровадження нових прогресивних технологій, енерго- і ресурсозберігаючих ефективних технологічних процесів переробки плодово-овочевої сировини із максимальним збереженням її харчової й біологічної цінності. Саме в цьому напрямку я починав свою наукову діяльність під керівництвом професора М.І. Беляєва. Запам'ятався неординарний епізод, який характеризує притаманні йому такі якості ученого і людини, як здатність передбачати, вміння розпізнавати нове та інтуїція. Під час написання дисертаційної роботи були подані заявки на авторські свідоцтва. Дві заявки не підходили до сформульованої теми та не відповідали загальній концепції майбутньої роботи. На мій